

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

29 май 2018 г., Вариант 1

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. За лидерството НЕ е характерно:

- А) защитата на личната позиция
- Б) доказването на собствения авторитет
- В) избягващото поведение при решаването на конфликти
- Г) проявата на организаторските умения при решаването на конкретни проблеми

2. Кое от посочените НЕ можем да изразим само с езика на тялото?

- А) бурна радост
- Б) дълбока тъга
- В) категорично несъгласие
- Г) научна теория

3. Коя от следните теории предполага, че поведението на човека в голяма степен се влияе от силите на подсъзнанието?

- А) хуманистичната теория
- Б) теорията на развитието
- В) психоаналитичната теория
- Г) теорията на бихевиоризма

4. Кое от следните твърдения НЕ свързвате с бихевиоризма?

- А) Само нашите действия са наблюдаемо доказателство за нашата личност.
- Б) Биологичните организми реагират на външните влияния.
- В) Подсъзнателните мотиви определят поведението на индивидите.
- Г) Психиката може да се обясни с термините „стимул“ и „реакция“.

5. Кое от изброените понятия НЕ е емоционално преживяване?

- А) тъга
- Б) рефлексия
- В) неудовлетвореност
- Г) страст

6. Кой от посочените подходи в общуването НЕ допринася за успешното решаване на конфликти?

- А) Аз-послание
- Б) активно изслушване
- В) водене на преговори
- Г) използване на обидни думи

7. Коя от изброените двойки включва кръстни понятия?

- А) спортист и футболист
- Б) палма и дърво
- В) ученик и спортист
- Г) обувка и чехъл

8. С кой от логическите съюзи трябва да свържем твърденията „Морето е спокойно.” и „Няма вълни.”, за да образуваме имплицативно съждение?

- А) но
- Б) ако ... то
- В) или ... или
- Г) и

9. Кой от посочените термини НЕ се използва в логиката?

- А) конюнкция
- Б) дизюнкция
- В) аргументация
- Г) анорексия

10. Какъв извод може да се направи от предпоставките „Всички езера са сини.” и „Сребърна” е езеро.”?

- А) „Сребърна” е синя.
- Б) „Сребърна” е резерват.
- В) „Сребърна” и „Ариана” са сини.
- Г) „Ариана” е езеро.

11. Какво следва от предпоставките „Ако вали дъжд, то е мокро“ и „Мокро е“?

- А) Не следва нищо с необходимост.
- Б) Вали дъжд.
- В) Не вали дъжд.
- Г) Дъждът е мокър.

12. Общото между понятията „кентавър” и „самодива” е, че те са:

- А) понятия с нулев обем
- Б) единични понятия
- В) абстрактни понятия
- Г) понятия с безкраен обем

13. Според Кант дългът е отношение:

- А) единствено на човека към самия него
- Б) на човека към самия него и към другите
- В) единствено на човека към другите
- Г) нито едно от трите

14. Моралната философия на Аристотел може да бъде наречена:

- А) етика на дълга
- Б) етика на добродетелта
- В) етика на ползата
- Г) етика на телесната наслада

15. Биоетиката НЕ се отнася до проблема за:

- А) клонирането
- Б) евтаназията
- В) донорството на органи
- Г) компютърните престъпления

16. Моралните закони трябва да се спазват категорично като дълг според:

- А) Епикур
- Б) Сократ
- В) Кант
- Г) Ницше

17. Защитниците на твърдението „В морала няма универсални ценности, всички морални възгледи са еднакво валидни и приемливи.” наричаме:

- А) релативисти
- Б) ригористи
- В) хедонисти
- Г) аскети

18. Според Сартр индивидуалният избор е свързан с морала, защото:

- А) изобщо не може да има ценности
- Б) доброто е установено по природа
- В) всеки човек винаги е прав
- Г) изисква лична отговорност

19. Философията на правото НЕ изучава:

- А) идеята за правото
- Б) понятията и принципите на правото
- В) същността на държавата
- Г) наказателнопроцесуалния кодекс

20. Коя от посочените двойки понятия е основна за сферата на правото?

- А) истина – неистина
- Б) знание – невежество
- В) вещь – лице
- Г) тяло – душа

21. Към същността на правото отнасяме:

- А) естетическата присъда
- Б) личната преценка
- В) отсъствието на институционалност
- Г) легитимното прилагане на сила

22. Гражданското общество се отнася до отношенията между:

- А) индивидите в социалната среда
- Б) семейните и приятелските отношения
- В) институциите в държавата
- Г) държавите

23. Кой ред съдържа основни характеристики на анархията?

- А) либерализъм, автономност, свобода
- Б) авторитаризъм, диктатура, терор
- В) отсъствие на държавност, безвластие, самоорганизация
- Г) консерватизъм, традиционност, установеност

24. Договорът от Маастрихт от 1992 г. се свързва със:

- А) създаването на Европейския съюз
- Б) присъединяването на България към Европейския съюз
- В) официалното прекратяване на Студената война
- Г) обединението на Германия

25. Кой от посочените въпроси е епистемологичен?

- А) Какво е познание?
- Б) Какво е ценност?
- В) Какво е човекът?
- Г) Какво е светът?

26. Кое от посочените твърдения НЕ се отнася до философията на Платон?

- А) Светът на вещите е несъвършен и преходен.
- Б) В света на идеите всичко е вечно и съвършено.
- В) Най-съвършенната идея е Благото.
- Г) Човекът е създател на идеите.

27. За да постигне истинно познание, Декарт използва метода на:

- А) съмнението
- Б) опровержението
- В) убеждението
- Г) подразбирането

28. За кое философско направление е централно понятието „полза“?

- А) Скептицизъм
- Б) Реализъм
- В) Материализъм
- Г) Прагматизъм

29. Категоричното определяне на дадено събитие като причина за друго събитие се нарича:

- А) системност
- Б) каузалност
- В) потребност
- Г) случайност

30. Философското схващане, че съществуват две коренно различни начала, определяме като:

- А) идеализъм
- Б) материализъм
- В) монизъм
- Г) дуализъм

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

29 май 2018 г., Вариант 1

МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. Напишете кое от изброените права НЕ е гражданско: *право на упражняване на глас, право на защита, право на мирен протест, право на живот.*

32. Посочете две понятия, които свързвате с философската херменевтика.

33. Напишете в какво отношение се намират двете прости съждения и определете каква ще бъде стойността на второто съждение, ако първото е истинно.

1. Някои мечки са хищници.
2. Всички мечки са хищници.

34. В свитъка за свободни отговори запишете три отличителни черти на правовата държава.

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

„Човекът е загадка в света и може би най-великата загадка. Човек е загадка не като животно и не като социално същество, не като част от природата и обществото, а като личност, именно като личност. Целият свят не представлява нищо в сравнение с човешката личност, с единственото лице на човека, с единствената му съдба. Човек преживява агония и иска да знае кой е той, откъде е дошъл и къде отива.[...] Именно осъзнаването на личността в човека говори за неговата висша природа и висше призвание. Личността не прилича на нищо друго в света, с нищо не може да бъде съпоставена и сравнена.[...]

Човекът, изучен от биологията и социологията, човекът като природно и социално същество е рожба на света и протичащите процеси в света. Но личността, човекът като личност не е дете на света, той има друг произход. Личността е пробив, разкъсване на този свят, внасяне на нещо ново.[...] Човекът е личност не по природа, а по дух. По природа той е единствено индивид. [...]

Личността в никакъв случай не е готова даденост, тя е задание, идеал на човека. Личността се самоизгражда. Нито един човек не може да каже за себе си, че е завършена личност. Личността трябва сама да се изгради, да се обогати, да се изпълни с универсално съдържание, да постигне единство на целостта в течение на целия си живот. [...] Израстването на личността, реализацията на личността съвсем не означава образуване на цялото от части, а творчески актове на личността.“

Николай Бердяев, За робството и свободата на човека

35. Кои са трите аспекта на същността на човека според Бердяев?

36. В какво се състои противоречието между „човека като природно и социално същество” и „човека като личност” според текста?

37. Посочете най-малко три характеристики, които според Бердяев определят същността на личността.

38. Как Бердяев защитава тезата, че личността е „задание” и „идеал”? С кое философско направление можете да свържете тази теза?

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

29 май 2018 г., Вариант 1

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „Философията, собствено казано, е носталгия, копнеж навсякъде да сме си у дома.“
Новалис
2. „Най-важна е онази наука, която ни отчуждава от злото.“
Антистен
3. „Свободата на човек не се състои в това да може да прави каквото си иска, а в това да не трябва да прави това, което не иска.“
Жан Жак Русо

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

цикъл „Философия” –

29.05.2018 г., ВАРИАНТ № 1

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Задачи от 1. до 30.

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	Г	1
3.	В	1
4.	В	1
5.	Б	1
6.	Г	1
7.	В	1
8.	Б	1
9.	Г	1
10.	А	1
11.	А	1
12.	А	1
13.	Б	1
14.	Б	1
15.	Г	1
16.	В	1
17.	А	1
18.	Г	1
19.	Г	1
20.	В	1
21.	Г	1
22.	А	1
23.	В	1
24.	А	1
25.	А	1
26.	Г	1
27.	А	1
28.	Г	1
29.	Б	1
30.	Г	1

Задача 31 – 2 точки

право на живот

Задача 32. – 4 точки

Например: тълкуване, разбиране, интерпретация, предразсъдъци, Херменевтичен кръг и други

Задача 33. – 4 точки.

1. Оношение на подчиненост;
2. Ако съждението „Някои мечки са хищници“ е истинно, то съждението „Всички мечки са хищници“ е неопределено.

Задача 34. – 6 точки

Възможни варианти:

върховна власт на закона; равни права и задължения на всички граждани; разделение на властите; спазване на гражданските права и свободи; справедлив съдебен процес; наличие на развито гражданско общество; независима съдебна власт

Допустими са и други отговори

Задача 35. - 3 точки

Авторът разглежда човека като част от природата (животно), като част от обществото (социално същество) и като личност.

Задача 36. – 4 точки

Напр.: Човекът като природно и социално същество е част от света, от природните и социалните процеси и като такъв той е изучаван от биологията и социологията. Докато в качеството си на личност той не е природа по произход, а е духовност. Човекът като природно и социално същество е индивид, а като личност е дух.

Допустими са и други отговори

Задача 37. – 6 точки

Възможни варианти:

- Личността е уникалността на човека („единственото лице на човека“, „единствената му съдба“).
- Личността е „внесяне на нещо ново“ в света.
- Личността не е готова даденост.
- Личността е задание и идеал.
- Личността се самоизгражда.
- Личността е творческа.

Допустими са и други отговори

Задача 38. - 6 точки

Напр.: Личността е задание, защото не се появява като готова даденост, не е предварително определена, а се самоизгражда. Личността е идеал, защото стремежът ѝ е да се изпълва с универсално съдържание, да постига единство и цялост в течение на целия живот. Средството за израстване и реализация са творческите актове на личността. Личността никога не е завършена, тя е непрекъснато творческо самоизграждане.

Тезата на Бердяев можем да свържем с екзистенциализма.

Допустими са и други отговори

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

- 1.** Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до **5** точки;
- 2.** Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до **10** точки;
- 3.** Ниво на употреба и владеење на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;
- 4.** Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;
- 5.** Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки